

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.489/2023/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe.; eljáró kamarai jogtanácsos: dr. Oláh Tamás)
Az alperes:	Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság (8000 Székesfehérvár, Deák Ferenc utca 2.)
Az alperes képviselője:	dr. Polczer Attila kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közszolgálati jogviszonyból származó megbízási díjjal kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (6. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Veszprémi Törvényszék 5.K.700.373/2023/5. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét a 2022. november 1. napjától 2023. január 31. napjáig terjedő időszak tekintetében hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, egyebekben részben megváltoztatja, és a megbízási díj összegét 985.576 (kilencszáznolcvanötezer-ötszázhetvenhat) forintra leszállítja, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2021. április 21. napjában határozza meg, részben pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2019. november 1. napjától 2023. január 31. napjáig tartó időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) a hivatásos állomány tagjaként körzeti megbízott beosztásban teljesített szolgálatot a helységi Rendőrkapitányság helységi Rendőrőrsén; működési körzete település településre, míg az alperes által létrehozott körzeti megbízotti csoport (a továbbiakban: KMB csoport) működési körzete e településen kívül további hét településre terjedt ki. A felperes a perbeli időszakban a kinevezése szerinti beosztása mellett rendszeresen ellátott a saját és a KMB csoport működési körzetén kívüli járőri, járőrszolgálati feladatokat, TIK küldéseket, elővezetéseket, előállított őrzéseket, átkíséréseket, kísérorőri beosztás körébe tartozó feladatokat, rendezvénybiztosításokat, szabálysértési előkészítő eljárások lefolytatását és őrizetbe vételt, valamint részt vett különböző rendőri akciókban, amelyek ellentételezése céljából, megbízási díj iránt benyújtott szolgálati panaszát az alperes vezetője elutasította.

[2] A felperes 2019. november 1. és 2019. december 31. között 16 napon, 2020. január 1. és 2020. december 31. között 54 napon, 2021. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakban 59 napon, míg 2021. január 1. és 2022. október 31. között pedig 62 napon teljesített szolgálatot a körzeti megbízotti csoportján kívül.

A felperes keresete és az alperes védirata

[3] A felperes keresetében a perbeli időszak vonatkozásában 1.101.544 forint megbízási díj, és annak 2021. június 6. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira, (2)-(5) bekezdéseire, a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendeletre (a továbbiakban: 30/2015. BMr.), a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: 30/2011. BMr.) 26. §-ára, valamint a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB Szabályzat) 2., 15., 21-22. és 24-25. pontjaira alapította. A KMB Szabályzat 2022. augusztus 12-i hatályú módosítását a Hszt.-vel és a 30/2015. BMr.-rel ellentétesnek, a követelése jogalapját illetően irrelevánsnak tekintette. A megbízási díj havi mértékét a rendvédelmi illetményalap 75%-ában kérte meghatározni, mivel több különböző beosztás feladatait látta el, melyek a szolgálatteljesítési idejének jelentős részét tették ki.

[4] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerúségét is vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest – késedelmi kamattal növelt – 1.072.538 forint megbízási díj megfizetésére kötelezte; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítéletét a KMB Szabályzat 1-2., 13., 21-22. 24-25., 30-31. és 44. pontjaira, a Járőr- és Őrszolgálati szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Járőrszabályzat) 1.1., 3.4., 153. pontjaira és 2-3. mellékleteire, a Hszt. 71. § (1)-(3), (5)-(6) bekezdéseire, a 30/2011. BMr. 26.§ (1) bekezdésére, valamint a 30/2015. BMr. rendelet 2. mellékletére alapította. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a járőr és a körzeti megbízott külön beosztások. Az általa végzett járőrszolgálati és egyéb feladatok nem tartoztak a felperes kinevezés szerinti beosztásához, továbbá ezeket beosztásának ellátása mellett a körzeti megbízotti és a KMB csoport működési körzetén kívül is rendszeresen ellátta. A beosztásához nem tartozó feladatok ellátására külön parancsot kapott; járőri feladatellátása nem felelt meg a KMB Szabályzat rendelkezéseinek. Kiemelte, hogy a munkáltató a kinevezés szerinti beosztás keretein belül határozhatja meg a munkaköri leírásban a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni, azonban jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör akár átmeneti, akár tartós feladatainak ellátását. Alperes nem helytállóan hivatkozott a Hszt. 60-61.§-ai szerinti átrendelésre, mert a Hszt. ezen előírásai meghatározzák, hogy milyen esetben és mennyi ideig történhet átrendelés. A perbeli szolgálatok ellátása során az átrendelés jogszabályi feltételei nem valósultak meg. Az átrendelés, annak időbeli korlátai [Hszt. 60. § (2), 61. § (3) bekezdései] miatt a többletfeladatok számához és rendszerességéhez mérten csekély időtartamú, így a megbízási díj mértékét érdemben nem befolyásolja. A felperesnek pedig folyamatosan, napi rendszerességgel kellett ellátnia a működési körzetén kívüli járőri és egyéb szolgálati feladatokat. A KMB Szabályzat 2022. augusztus 12. napjától történő módosítása sem eredményez a megbízási díj fizetése alóli mentesülést, mert a munkáltató a munkaköri leírásban az adott beosztáshoz nem tartozó rendszeresen ellátandó feladatokat a beosztás részeként nem rögzíthet. Hivatkozott a Kúria Kf.III.45.173/2021/4. számú határozatára. A fokozott ellenőrzés és a különleges jogrend időszakában a körzeti megbízotti működési körzetén kívüli járőri tevékenység megbízási díjat alapoz meg. Mivel a felperes a munkáltató utasítása alapján rendszeresen ellátott a beosztásába nem tartozó többletfeladatokat, ezért részére a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján e feladatok után megbízási díj jár. A megbízási díj havi összegét a kereseti kérelemmel egyezően a rendvédelmi illetményalap 75 %-ában határozta meg, figyelemmel a peresített időszakban a felperes által ellátott többletfeladat mennyiségére, rendszerességére, folyamatosságára. Mindezek mellett megállapította, hogy a felperes részéről – a keresettel nem érintett 2020. december hónap mellett – 2022. július hónapban nem történt többletfeladat-ellátás, ezért e hónapra nem illeti meg megbízási díj.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[6] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság

új eljárásra utasítását, harmadlagosan az ítélet megváltoztatása mellett a megbízási díjnak a rendvédelmi illetményalap 50%-ának megfelelő összegre történő leszállítását (és az így kapott összeg megfelelését) kérte.

[7] Állította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben hibásan állapította meg, és a jogszabályokat tévesen értelmezte. Megsértett jogszabályként a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdéseit és a megbízási díj mértéke körében a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015. BMr.) 35. § (6) bekezdését jelölte meg.

[8] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nem adott adekvát választ arra, hogy a felperesi igény megalapozottságát a Hszt. 71. § (1) bekezdésének mely pontjaira alapította. Az ítélet indoklása ugyan utal a 71. § (1) bekezdés c) pontjára, de az a)-b) pontokra alapított igényről való döntést mellőzi, annak ellenére, hogy védiratában e pontokra alapított igényre is reagált. A helységi Rendőrkapitányságról 12 fő indított közigazgatási pert megbízási díj megfizetése iránt, mellyel kapcsolatban a védiratához csatoltan igazolta, hogy csak 2 fő „járőr jellegű” beosztást betöltő munkatárs volt három hónapot meghaladóan távol. Emiatt kétséges a felperes érvelése, mert 12 személy nem is tudott volna folyamatosan más beosztásokhoz tartozó feladatokat ellátni, mivel nem volt annyi betöltetlen beosztás vagy távollévő személy.

[9] Nem tartotta megalapozottnak, hogy az elsőfokú bíróság a kormány által elrendelt veszélyhelyzetben történő feladatellátásra vonatkozó álláspontját negligálta. A törvényszék adós maradt az ezzel kapcsolatos álláspontja kifejtésével, különösen, hogy a veszélyhelyzeti feladatok ellátására nincs külön rendőri apparátus, beosztás; az elsőfokú bíróság ítélete e körben jogsértő. A minősített időszak feladatok ellátása minden rendőr munkaköri leírásban rögzített feladata. E vonatkozásban kizárt a megbízási, így a felperesi igényérvényesítés is. A különleges jogrend idején történő munkavégzést az Országos Rendőr-főkapitány 10 nap pótszabadsággal ismerte el.

[10] Tévesnek találta az elsőfokú bíróságnak az eltérő körzeti megbízotti körzetben, de azonos KMB csoportban teljesített szolgálat közötti különbségtételét is. Álláspontja szerint az azonos KMB csoportban történő feladatellátás ugyanolyan megítélés alá tartozik, mintha a körzeti megbízott a saját településén látná el szolgálatát. Ezt az álláspontot erősíti a KMB Szabályzat 2. pontjának 2022. augusztus 12-től bekövetkezett módosítása, mely eltörli a körzeti megbízotti működési körzet és a KMB csoport működési körzete között a bírósági gyakorlat által húzott éles határvonalat.

[11] Az elsőfokú ítélet figyelmen kívül hagyja, hogy bár létezik külön KMB Szabályzat és külön Járőrszabályzat, azok mégsem különíthetők el teljes mértékben, az általuk előírt feladatok részben fedik egymást, vagyis a felperes is köteles volt járőrfeladatokat ellátni, az számára többletfeladatot nem eredményezett. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes megállapítása ellentmond a KMB Szabályzat 37. pontjának, mely szerint a körzeti megbízott szolgálatteljesítési idejének legalább 70%-ában közterületi tevékenység ellátására köteles. Az elsőfokú ítélet kitért a járőr és a körzeti megbízotti beosztások közötti összefüggésekre és különbségekre, de nem adott magyarázatot arra, hogy a járőri tevékenység felperes általi ellátása miért alapoz meg megbízási díjat. A KMB szabályzat 36. pontjával ellentétes az elsőfokú ítélet [28] bekezdése, amely azt rögzíti, hogy a munkáltató azért ad a többletfeladatok ellátására külön parancsot, mert azok nem tartoznak a felperes munkaköri leírása szerinti feladatai közé. Ezzel szemben szolgálattervezetet (parancsot) akkor is kell készíteni, ha a körzeti megbízott a KMB Szabályzat szerinti szorosan vett feladatait látja el.

[12] A KMB Szabályzat 21. pontja öt különböző esetet említ, amikor a felperes eseti jelleggel elvonható a működési körzetéből, ez öt különböző jogcímet jelent, mindegyiket külön-külön kell vizsgálni és számításba venni, ami eltérő megítélést eredményezhet.

[13] Az összecszerűség körében akként érvelt, hogy a munkáltató mérlegelési jogköre a mérték megállapítása. A bíróság a 75%-os mérték meghatározásakor elveszi a mérlegelési jogkörét. A felperes alacsonyabb besorolású beosztáshoz tartozó feladatot látott el, melyhez kapcsolódóan nem állapítható meg magasabb felelősségi kör, így az magasabb összegű megbízási díjat nem alapoz meg, ezért indokolt az 50%-os mértékre csökkentés. Figyelemmel azonban a pereskedő körzeti megbízottak számára és a ténylegesen hiányzó létszám arányára, az 50%-os mértéknek az állomány tagjai közötti megosztása szükséges, ami 25%-os mérték megállapítását indokolja.

[14] Iratellenes az elsőfokú ítélet [32] bekezdésében szereplő okfejtés, amely azt a kérdést tárgyalja, hogy a körzeti megbízottnak milyen, a bünyügyi szolgálati ághoz tartozó feladatai vannak. A perben a felek részéről e körbe tartozó tényállítás nem hangzott el, annál is kevésbé, hiszen az alperes illetékességi területén a körzeti megbízottak nem végeznek nyomozóhatósági tevékenységet.

[15] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozott a Kúria hasonló tényállás mellett hozott Kf.VII.39.549/2021/4. és Kf.VII.45.156/2021/4. számú ítéleteire. Rámutatott, hogy a tárgykörben kiforrott bírói gyakorlat alakult ki, a bíróságok a kereseteknek következetesen helyt adtak, elutasító ítélet nem ismert.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés – az alábbiak szerint – kisebb részben alapos.

[17] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során hivatalból megállapította, hogy a felperes a 2019. november 1. napjától 2023. január 31. napjáig terjedő időszakra előterjesztett kereseti kérelmével a szolgálati panaszt elutasító határozatszám1. Szü. számú határozattal elbírált időszakon (2019. november 1. - 2022. október 31.) túlterjeszkedett, amelynek jogkövetkezményét azonban az elsőfokú bíróság ítéletében nem vonta le.

[18] Ahogyan arra a Kúriának a közszolgálati jogviszonyokban a megelőző eljárás fogalmáról szóló 1/2022. (VI. 08.) KK véleménye is felhívta a figyelmet, a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja alapján a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes anélkül indít pert, hogy bármely fél a vitatott tevékenységgel szemben jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette volna, vagy a pert más közigazgatási eljárásnak – pl. a Hszt. hatálya alá tartozó, a szolgálati panasz elbírálására irányuló eljárásnak – kell megelőznie. A Kp. 48. § (2) bekezdése értelmében a bíróság az (1) bekezdés a)-j) pontjában

foglaltakat az egész eljárás során hivatalból veszi figyelembe. A keresetlevél visszautasításának elmaradása esetén – az eljárás későbbi szakaszában – az eljárás megszüntetésének szabályait kell alkalmazni [Kp. 81. § (1) bekezdés a) pont]. A Kúria és a Fővárosi Ítéltábla több döntésében is arra az álláspontra helyezkedett (Kúria Kf.VII.45.197/2021/4., Kfv.VII.39.633/2021/5., Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.389/2023/4., 4.Kf.700.428/2023/5.), hogy a kereset nem irányulhat olyan megbízási díjra, illetménykülönbözetre, amelyet a felperes a panaszeljárás keretében nem igényelt és az alperes nem bíralt el. Eltérő értelmezés esetén az igényérvényesítés (a panaszeljárás) Hszt.-ben rögzített szabályai sérülnének, a bíróság elvonná a munkáltatónak a panasz elbírálására vonatkozó, törvényben biztosított jogosultságát (és kötelezettségét). A felperes keresetében megjelölt, 2022. november 1. napjától 2023. január 31. napjáig tartó időszak vizsgálata – megelőző szolgálati panasz és annak elbírálása, mint más közigazgatási eljárás megléte hiányában – idő előttinek bizonyult, a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontra figyelemmel a Kp. 81.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás e részben történő megszüntetésének lett volna helye. Emiatt a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Kp. 110. § (4) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezve a szolgálati panasszal el nem bíralt időszakra, a 2022. november 1. napjától 2023. január 31. napjáig igényelt megbízási díj iránti kereset erejéig az eljárást megszüntette.

[19] Az ügy érdemére rátérve az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azokat megfelelően alkalmazta, ítéletének indokolásában döntése indokait az ítélete jogszerűségének elbírálásához szükséges mértékben kifejtette, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett. Az ítéltábla a fellebbezésben előadottakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[20] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részbeni hibáját, az indokolási kötelezettség hiányosságát, valamint az alkalmazott jogszabályok helytelen értelmezését és ebből eredő téves következtetések levonását állította. A tényállás megállapítása körében ugyanakkor nem adta elő, hogy az ítéletben megállapított felperesi feladatellátások közül melyiket és mennyiben vitatja, erre nézve részletes előadást nem tett, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tekintette irányadónak. Az alperes fellebbezésében nem vonta kétségbe azt a tényt, hogy felperes a peresített időszakban körzeti megbízotti működési körzetén kívül rendszeresen ellátott járőrfeladatokat, járőrszolgálatot és egyéb szolgálati feladatokat, ugyanakkor téves jogértelmezésre hivatkozással vitatta ezen feladatok ellátásának Hszt. 71.§ (1) bekezdés szerinti megbízásként való értékelését, valamint erre tekintettel a megbízási díj jogszerűségét.

[21] Az alperes fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem adott adekvát választ arra, hogy a felperesi igény megalapozottságát a Hszt. 71. § (1) bekezdésének mely pontjaira alapítja. Az ítéltábla ezzel szemben azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a felperes a perbeli időszakban a munkáltató megbízása alapján, szolgálati beosztásához nem tartozóan és rendszeresen végzett többletfeladatellátása a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjának felel meg (ítélet [41] bekezdés). E körben a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 346. § (4) és (5) bekezdései szerinti jogi indokolási kötelezettség megsértése nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása megfelel a törvény előírásainak, tartalmazza a megállapított

tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást. A jogi indokolásban egyrészt a vonatkozó jogszabályok megjelölésével, másrészt az irányadó bírói joggyakorlat bemutatásával részletes indokát adta, hogy a felperes által érvényesíteni kívánt megbízási díjat miért látja megállapíthatónak a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján. Az a körülmény, hogy a fél számára az indokolás – esetleg – nem meggyőző, nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében sérelmezhető, hanem az adott, alkalmazott anyagi, illetve eljárási jogszabályhelyhez kapcsolódóan, annak mikénti értelmezése szempontjából.

[22] Másrészt az alperes által hiányolt indokolással kapcsolatban az ítéltábla az alábbiakra mutat rá. Az Alkotmánybíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból bontotta ki. Ennek megfelelően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből azonban nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3159/2018. (V. 16.) AB határozat Indokolás [31]} (Kúria Kfv.V.38.235/2021/9.) Mindezek alapján az ítéltábla is azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében adott jogi indokolás az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményének megfelelt.

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletében – helytállóan – egyértelműen azt tekintette a megbízási díjra alapot adó többletfeladatnak, hogy a felperes körzeti megbízotti beosztása mellett, de a beosztásához nem tartozó többletfeladatként látta el a járőri, járőrszolgálati és egyéb szolgálati feladatait. A megbízási díjra jogosultság megítélésénél annak tulajdonított jelentőséget, hogy e feladatokat a felperes nem a KMB Szabályzat 21. és 22. pontjai alapján látta el, a működési körzetéből nem eseti jelleggel vonták el, és nem a szabályzatban meghatározott feladatok ellátására kapott utasítást az alperestől.

[24] A Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként. Erre figyelemmel az alperes jogszerűen utasíthatta a felperest olyan feladatok elvégzésére, melyek a képzettségéhez, végzettségéhez, szakmai tapasztalatához kapcsolódtak és ahhoz igazodtak. Ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy alperesnek az a joga, hogy a felperest a körzeti megbízotti beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén az érintett ellenszolgáltatásra való jogosultságát. Ha a felperes a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett végzi, a többletszolgálatért díjazásra jogosult [Hszt. 71. § (5) bekezdés]. A perben nem volt vitatott, hogy a keresettel érintett időszakban a felperes a beosztásához tartozó feladatok ellátása mellett, az alperes utasítása szerint rendszeresen a beosztásához nem tartozó

feladatokat látott el többletfeladatként, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglalt eset fennállását.

[25] Miként az ítéltábla és a Kúria is számos határozatában leszögezte, az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, a munkaköri feladatok meghatározása azonban a munkáltató részéről nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával az állománytáblában rendszeresített beosztás (a munkakör) keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. Az alperesnél a felperes körzeti megbízott beosztása az állománytáblában rendszeresített és a kinevezésében rögzített szolgálati beosztás (munkakör). A következőes bírói gyakorlat szerint „[a] munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alapból eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását” (Kúria Mfv.I.10.751/2016/4., Kf.VII.45.117/2022/4.).

[26] A fentiek alapján helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy az alperes csak a kinevezés szerinti munkakörön belül határozhatja meg szabadon a munkaköri leírásban nevesített feladatokat, a munkaköri leírásba más munkakörbe tartozó feladatokat jogszerűen nem építhet be. A Kúria korábbi, szintén közzétett határozataiban (pl.: Kf.VII.39.525/2021/3., Kf.VII.45.155/2021/6.) kimondta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumok konjunktívak, ebből következően a felperest akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatkört látott el többletfeladatként. A megbízási díjra jogosultság tekintetében nem annak van jelentősége, hogy a felperes elméleti felkészültsége, valamint szakmai ismeretei és tapasztalatai őt ténylegesen alkalmassá tették-e ezen, a kapitányságvezető utasításából fakadó feladatok ellátására, illetve az általa ténylegesen végrehajtott feladatok többletmegterhelést jelentettek-e a számára, vagy aránytalan sérelmet okoztak-e, hanem kizárólag az bír relevanciával, hogy az elvégzett feladatok a körzeti megbízotti beosztásához tartoztak-e. Amennyiben a rendszeres tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az többletfeladatnak minősül, és megbízási díj iránti igényt alapol meg.

[27] Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, hogy a felperes a járőrfeladatokat és egyéb szolgálati feladatokat a körzeti megbízott működési és csoportműködési körén kívül nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen végezte, amelyre nem adott jogalapot a KMB Szabályzat 21. vagy 24. pontja, mert ezek a feladatok nem a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartoztak. A Kúria következőes – a perben is irányadó – gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja esetenként köteles ugyan ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat is, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül. Amennyiben a hivatásos szolgálati viszonyban álló hosszabb időn át a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, többletdíjazásra jogosult (Mfv.II.10.304/2017/15., Kf.VII.39.525/2021/3.). A munkaköri leírás nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott beosztáshoz nem tartozó általánosan ellátandó feladatot, mint a beosztás részét. Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át rendszer szintűen a beosztásához nem tartozó

feladatkört lát el, az többlétszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult (Mfv.I.10.751/2016/4.).

[28] A fentiek tükrében az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a felperes által a munkáltató egyoldalú utasítására, a működési körzetén kívül is, nem eseti jelleggel, hanem rendszerességgel ellátott járőrszolgálati feladatok nem tartoztak a felperes kinevezése szerinti beosztásához. A KMB Szabályzat 24. pontja alapján a körzeti megbízott járőrvezetőként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen osztható be; a közrendvédelmi szakterületért felelős vezető köteles a közös közterületi szolgálatot úgy szervezni, hogy a feladatellátás – a KMB Szabályzat 21-22. pontjában meghatározottak kivételével – a körzeti megbízott működési körzetében történjen. Az alperes azonban nem állította és nem bizonyította, hogy a felperes beosztása a KMB Szabályzat rendelkezései szerint valósult meg. A KMB Szabályzat 21. pontja csak eseti jelleggel hatalmazza fel a munkáltatót arra, hogy a körzeti megbízottat a működési körzetéből elvonja. A felperest a perbeli időszakban visszatérő rendszerességgel, tehát nem eseti jelleggel osztották be a körzeti megbízotti működési körzetén kívül járőri és egyéb szolgálati feladatokra, amire a KMB Szabályzat nem ad felhatalmazást. Ezért a működési körzeten kívüli járőri tevékenysége a felperest a fokozott ellenőrzés és – ugyanezen indokra alapítottnak – a különleges jogrend időszakában is megbízási díjra jogosította. A veszélyhelyzet miatti személyi átcsoportosítások a felperes eredeti szolgálati beosztása mellett ellátott többlettevékenység ellentételezése alóli mentesülésre nem adnak alapot (Kf.VII.45.005/2022/4., Kf.VII.45.007/2022/4.). Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az eseti jelleg vizsgálata körében az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a KMB Szabályzat 21. pontja szerinti esetköröknél az eseti jelleget külön-külön kellene vizsgálni, az egybevonat következtetés az indokolásban nem jelenti azt, hogy a bíróság ne a felek hivatkozásai alapján releváns pontok szerinti vizsgálatot végezte volna el.

[29] A KMB csoport létrehozása a KMB Szabályzat 3. d) és 15. pontjaiban foglalt szabályozásból következően nem jár azzal a következménnyel, hogy a körzeti megbízott eredeti működési körzete megváltozna, az a KMB csoport működési körzetével kibővülne. A körzeti megbízott működési körzete változatlanul megmarad, azt a KMB Szabályzat 72. c) pontjában írtak is megerősítik. A KMB csoport létrehozásának célja, továbbá annak megítélése, hogy mely feladatok ellátása tartozik a felperes körzeti megbízotti beosztásához és melyek haladják meg azt, olyan kérdés, melynek jogértelmezését a Kúria már elvégezte és álláspontjától a másodfokú bíróság eltérni nem kíván. A Kúria a körzeti megbízott által a működési körzetén kívül végzett járőri feladatokkal összefüggésben több határozatában kimondta: amennyiben a körzeti megbízott hosszabb időszakon át rendszer szintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört ellátja, a járőrfeladatokat a körzeti megbízotti működési és a csoport működési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végzi, az többlétszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult (Kf.VII.45.176/2021/4., Kf.VII.45.184/2021/4.).

[30] A kifejtetteket nem befolyásolja az elsőfokú bíróságnak a KMB Szabályzat 36. pontjával ellentétes azon megállapítása, amely szerint az alperes a körzeti megbízottakat azért utasítja külön parancsban a többletfeladat ellátására, mert e feladatok nem tartoznak a munkaköri leírásuk szerinti szolgálati feladataik közé. Ahogyan az sem befolyásolja, hogy az

elsőfokú bíróság a körzeti megbízott feladatait általánosságban tárgyalva szükségtelenül olyan feladatellátásra is kitért (bűnügyi munka), amely a perbeli ügyben nem szerepel mint többletfeladat-ellátás.

[31] A KMB Szabályzat 2022. augusztus 12. napjától módosult rendelkezései közül az alperes fellebbezésében kizárólag a működési körzettel összefüggő 2. pontban foglalt – korábbitól eltérő tartalmú – jogszabályhelyet hívta fel, azonban részletesen nem munkálta ki, hogy az elsőfokú ítélet arra vonatkozó indokolása mennyiben és milyen okból jogszabálysértő, továbbá a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt konjunktív feltételrendszer körében kialakult jogértelmezést miként változtatja meg. Az e tárgykörben kiforrott ítélkezési gyakorlat szerint a megbízási díjra való jogosultságot nem csupán a működési körzeten kívül végzett tevékenység, hanem a beosztáshoz nem tartozó többletfeladat-ellátás is megalapozza. A KMB Szabályzat 2. pontjának alperes által hivatkozott módosulása ezért nem teszi az elsőfokú ítéletben tett azon megállapítást megalapozatlanná, hogy a felperes rendszeresen végzett járőri és egyéb szolgálati feladatokat, melyek a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladatként értékelhetők, és a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján megbízási díjra jogosítanak.

[32] Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, hogy az eredeti munkakör mellett ellátott többletfeladatokra tekintettel a megbízási díjat milyen mértékben határozza meg (Kf.VII.37.780/2020/5.); amennyiben az alperes nem állapít meg és nem fizet megbízási díjat a felperesnek, a megbízási díjat a bíróság mérlegelési jogkörében határozhatja meg. Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi illetményalap 75%-ában történő meghatározással a megbízási díj mértékére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl. Az alperes az elsőfokú bíróság ítéleti mérlegelését kizárólag azon az alapon nem tartotta megalapozottnak, hogy a körzeti megbízotti szolgálati beosztás magasabb besorolású a járőri, járőrvezetői beosztásnál, ahhoz nem állapítható meg magasabb felelősségi kör, és többletterhelést sem jelent. Jelen esetben a mérlegelés kereteit a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglalt 50-200 %-ig terjedő tartomány, annak konkrét szempontjait pedig a 31/2015. BMr. 35.§ (6) bekezdésében felsoroltak határozzák meg; mely utóbbi norma előírja, hogy a helyettesítési díjat a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített szolgálati beosztás besorolása alapján a Hszt. 71. § (4) és (5) bekezdéseiben foglaltak figyelembevételével kell meghatározni. A mérlegelés akkor okszerű, ha valamennyi mérlegelési szempont a döntés meghozatalánál figyelembevételre kerül. Egyetlen mérlegelési szempont kiragadása (alacsonyabb beosztáshoz tartozó feladat ellátása) a komplex mérlegelést nem teszi okszerűtlenné, és abból a többletfeladatok nagyságára, valamint az okozott többletterhek mértékére vonatkozó következtetés nem vonható le. E körben az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a többletfeladatok mennyiségét, rendszerességét, folyamatosságát értékelte, mely értékelési szempontokra a fellebbezés ellenérveket nem hozott fel, azokat nem döntötte meg. Az ítéltábla arra is rámutat, hogy az alperes azon hivatkozása, miszerint a rendőrkapitányságról több személy is pert indított megbízási díj megállapítása iránt, nem ad alapot a mérséklésre, mivel a felperes és a többi pert indító körzeti megbízott a többletmunkát személyenként külön-külön teljesítették. Mindebből következően az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a felperest az általa végzett többletfeladatokért összességében a rendvédelmi illetményalap 75%-ának megfelelő megbízási díj illeti meg.

[33] Mivel az ítéltábla a marasztaló ítéleti rendelkezést vitató fellebbezés keretei között eljárva az érvényesített követelés kapcsán hivatalból észlelte a [17]-[18] bekezdésekben ismertetett pergátló akadályt, a megbízási díj elsőfokú ítéletben szereplő marasztalási összegét a szolgálati panasz határozattal le nem fedett (2022. november 1. napjától 2023. január 31. napjáig terjedő) időszakra eső, az elsőfokú bíróság által a kereseti kérelem szerint a rendvédelmi illetményalap 75%-os mértékkel számított összegével – a keresettel túlterjeszkedett munkanapokra arányosan járó 86.962 forinttal csökkentve – 985.576 forintra leszállította, és a kieső időszaknak megfelelően módosította a késedelmi kamatfizetés középarányos kezdő időpontját.

[34] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett és megszüntetési okkal érintett részét a Kp. 110. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a pergátló akadályra figyelemmel e részében az eljárást megszüntette; ennek következményeként a Kp. 109. § (2) bekezdése szerint a felperest megillető megbízási díj összegét és a kamatfizetés kezdő időpontját megváltoztatta, ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta.

[35] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a túlnyomó részt (92%-ban) pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. Ennek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. §-ára és 3. § (2), (5)-(6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, amelynek során a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a felszámított összeggel arányban állónak ítélte, azzal, hogy a felperes csekély arányú pervesztesége (8%) nem indokolta a felszámított perköltség csökkentését.

[36] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott összegű (76.528 forint) fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102.§ (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[37] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[38] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. június 25.

dr. Antal Regina s. k.	dr. Oláh Zsolt s. k.	dr. Koós Szabolcs s. k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró